

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

งานนิพนธ์เรื่องวิธีตรวจประชากรกลุ่มตัวอย่างเอกสารบัญชีสินค้าสำหรับเรือ (Manifest) เพื่อการตรวจปล่อยสินค้านำเข้าทางท่าเรือกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาหาแนวทางการสุ่มตรวจเอกสารเพื่อหาผู้หลีกเลี่ยงอากร โดยทำการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างเอกสารบัญชีสินค้าสำหรับเรือในช่วงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2548 – 28 พฤศจิกายน 2548 รวมเวลา 10 วัน จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 2,605 ฉบับ ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาหาแนวทางในการตรวจสอบเอกสารเพื่อหาผู้หลีกเลี่ยงภาษีอากร ดำเนินการโดยทำการสุ่มตัวอย่าง 3 แผนแบบการสุ่มตัวอย่าง คือ การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่ง (กลุ่ม) ตามเมืองท่าบรรทุก (ประเทศ) และแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามน้ำหนัก โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างของตัวอย่างตามงบประมาณ (ต้นทุน) ที่ใช้ในการทำการสุ่มตัวอย่างเอกสาร ซึ่งคำนวณมาจาก เงินเดือนค่าตอบแทน ค่าทำการล่วงเวลา ค่าสาธารณูปโภค โดยคำนึงกับค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่ควรเกินจำนวนอากรที่ตรวจพบความผิด ซึ่งถือว่าค่าอากรที่ตรวจพบความผิดนั้นเป็นรายได้ ที่รัฐพึงได้รับการนำสินค้าเข้า ผู้ศึกษาขอสรุปและเสนอแนะดังนี้

1. จากผลของงานนิพนธ์ พบว่าแผนแบบการสุ่มตัวอย่าง ในกรณีศึกษาทั้ง 3 แบบ ได้ค่าเฉลี่ยของตัวประมาณ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ช่วงความเชื่อมั่น 95 % และแผนแบบการสุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในกรณีศึกษา คือ แผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย มีค่าสัมประสิทธิ์ผันแปร (CV) น้อยที่สุดคือ 0.0003 รองลงมาคือ การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่ง (กลุ่ม) ตามเมืองท่าบรรทุก (ประเทศ) มีค่าสัมประสิทธิ์ผันแปร (CV) คือ 0.0012 และแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งน้ำหนักบรรทุกทุกมีค่าสัมประสิทธิ์ผันแปร (CV) คือ 0.057 ผลการศึกษาดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าการตรวจสอบประชากรกลุ่มตัวอย่างเอกสารบัญชีสินค้าสำหรับเรือ (Manifest) ควรใช้วิธีแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (SRS) มากกว่าแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่ง (กลุ่ม) ตามเมืองท่าบรรทุก (ประเทศ) และแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามน้ำหนัก เพราะนอกจากจะมีประสิทธิภาพสูงสุดแล้วเมื่อเทียบกับทั้งสามแผนแบบนี้ทำให้สามารถประหยัดเวลาและต้นทุนค่าใช้จ่ายในการแบ่งเอกสารทั้งสามสามารถตรวจสอบได้ในทันทีโดยไม่ต้องเสียเวลาในการจัดแบ่งเอกสารเป็นการสนองความสะดวกแก่ผู้นำเข้าในทางอ้อมด้วยและก่อให้เกิดความเป็นธรรมตลอดจนภาพพจน์ของกรมศุลกากรที่ดีไม่มีการกลั่นแกล้งต่อผู้นำเข้าทุกราย

นอกจากนี้ในการกำหนดขนาดตัวอย่างของแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (SRS) มีความสะดวกกว่าแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่ง (กลุ่ม) ตามเมืองท่าบรรทุก (ประเทศ) และแผน

แบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามน้ำหนัก

2. เมื่อศึกษาภายในแผนแบบเดียวกันแบบแบ่ง (กลุ่ม) เมืองท่าบรรทุก (ประเทศ) พบว่าค่าเฉลี่ยของเอกสารที่ตรวจพบความผิดมากที่สุด คือ ท่าบรรทุกสิงคโปร์ รองลงมาคือ ฮองกง ญี่ปุ่น และมาเลเซีย ตามลำดับ แต่เมื่อทดสอบค่าประมาณเฉลี่ยในช่วงความเชื่อมั่น 95 % พบว่ามีค่าเฉลี่ยของเอกสารที่ตรวจพบความผิดของเมืองท่า สิงคโปร์ ไม่แตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มตัวอย่างเอกสารที่ตรวจพบความผิดของ ฮองกง หรือสิงคโปร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งน่าจะพิจารณาได้ว่าสินค้าที่บรรทุกจากเมืองท่าบรรทุกสิงคโปร์และฮองกง จะพบการกระทำผิดมากกว่า ญี่ปุ่นและมาเลเซียซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าสินค้าส่วนใหญ่ที่นำเข้ามาในประเทศไทยจากท่า 2 ท่านี้ประกอบท่า 2 ท่านี้เพราะเป็นศูนย์กลางแหล่งที่พักสินค้า (HUB) จึงมีโอกาสมิมีการหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรได้

3. จากการศึกษาแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งน้ำหนัก พบว่าไม่มีความแตกต่างจากแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่ง (กลุ่ม) เมืองท่าบรรทุก (ประเทศ) พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในช่วงความเชื่อมั่น 95% เนื่องจากสินค้าที่นำเข้ามีความหลากหลายตามประเภทอุตสาหกรรมนั้น เช่น การนำเข้าผลผลิตเพื่อส่งออก การส่งเสริม คลังสินค้าทัณฑ์บนต่างๆ ตลอดจนสินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบ ที่เปลี่ยนแปลงตามเทคโนโลยีของโลกอุตสาหกรรม ทำให้มองประเด็นได้ว่าน้ำหนักอาจไม่ใช่ตัวแปรที่สามารถให้ผู้ตรวจสอบใช้พิจารณาประกอบการคัดเลือกวิธีการสุ่มตัวอย่าง

4. จากการศึกษาผลได้ของการสุ่มตัวอย่าง พบว่าการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เป็นแผนแบบการสุ่มเอกสารที่ทำให้หน่วยงานมีผลตอบแทนที่ได้รับผลตอบแทนค้ำมากที่สุดคือมีมูลค่าปีละ 15,061,351.11บาท รองลงมาคือแผนแบบเมืองท่าบรรทุก (ประเทศ) และแผนแบบแบ่งตามน้ำหนัก เมื่อคิดเป็นมูลค่าน้อยกว่า คือ 14,988,351.11บาท/ปี และ 14,128,350.88 บาท/ปี ตามลำดับ

พิจารณาในด้านของเงินอากรที่ขาดหายไปเนื่องจากการส่งมอบตามแบบจำลองยกเว้นค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบทั้งหมด แล้วพบว่าแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจะมีผลทำให้เงินอากรที่ไม่ได้ตรวจพบน้อยกว่าแผนแบบอื่น คือร้อยละ 43.29 ส่วนแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบเมืองท่าบรรทุกเงินอากรที่ไม่ได้ตรวจคือร้อยละ 45.08 ส่วนแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามน้ำหนักจะมีมูลค่าที่ไม่ได้ตรวจคือร้อยละ 70.15

ดังนั้นจากผลการศึกษาเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4-7 ถึง 4-9 และตารางที่ 4-11 ถึง 4-12 พบว่าแผนแบบการสุ่มที่เหมาะสมในการสุ่มเอกสารบัญชีสินค้าสำหรับเรือที่ควรใช้ที่สุด คือ แผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายให้ผลประโยชน์มากที่สุดคือ 15,061,351.11 บาท/ปี รองลงมาคือแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งท่าบรรทุกให้ผลประโยชน์ 14,988,351.11 บาท/ปีและแบบแบ่ง

ตามน้ำหนักให้ผลประโยชน์ 14,128,350.88 บาท/ปี ตามลำดับ ดังนั้นแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเป็นแผนแบบซึ่งให้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

เนื่องด้วยการจัดเก็บอากร เป็นเรื่องการสร้างความเป็นธรรมของสังคมปกป้องผลประโยชน์รายได้ของประเทศ ปกป้องผู้นำเข้าที่ดี ดังนั้นถือเป็นหน้าที่ของกรมศุลกากร ที่จะต้องหาวิธีในการป้องกันการหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากร และหาวิธีจูงใจหรือผลเสียที่จะเกิดแก่ผู้นำเข้า และปัจจุบันนี้กรมศุลกากรมีนโยบายการตรวจปล่อยจากเดิมคือตรวจปล่อยเป็นการส่งมอบ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้นำเข้าทุกราย แต่ยังมีผู้นำเข้าบางรายที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากร ฉะนั้นแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (SRS) เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้นำเข้าที่ดีจะหลีกเลี่ยงค่าภาษีอากรต้องยับยั้งที่จะกระทำ

ผลการศึกษาดังกล่าว พบว่าแผนแบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากประชากรกลุ่มตัวอย่างเอกสารบัญชีสินค้าสำหรับเรือก่อนที่มีการส่งมอบสินค้านั้นการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเป็นแผนแบบที่ให้ผลประโยชน์ต่อรัฐมากที่สุดคือ 15,061,351.11บาท/ปี และเป็นแนวทางที่ดีหรือเครื่องมือชนิดหนึ่งที่มีผลดีนั้นเพราะให้ความเป็นธรรมทุกฝ่ายไม่ลำเอียงและเสียค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบต่ำกว่าแผนแบบอื่น และผู้ที่ทำการหลีกเลี่ยงย่อมมีความเสี่ยงสูงในระดับหนึ่งและปราศจากอคติของเจ้าหน้าที่ แต่อย่างไรก็ตามวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเป็นวิธีที่ดีในการศึกษาครั้งนี้แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นประกอบ เช่น นโยบายการตรวจสอบของผู้บริหารในการกำหนดการตรวจสินค้าที่นำเข้าตามประเภทหรือปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ของการค้าระหว่างประเทศเช่นต้นทุนของสินค้าของผู้นำเข้า สินค้าที่เป็นภัยต่อสภาพแวดล้อมสังคมและประเทศ